

Portul popular din Voșlăbeni, județul Harghita, aflat în patrimoniul Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni

Traditional Costume from Voșlăbeni, Harghita County, found in the National Museum of Eastern Carpathians Heritage Collection

Florina Bănică¹

Cuvinte cheie: patrimoniu muzeal, port popular, zona etnografică Mureșul Superior, Voșlăbeni, județul Harghita

Keywords: *Museum heritage, traditional costume, ethnographic area Upper Mureș, Voșlăbeni, Harghita County*

ABSTRACT

The ethnographic heritage collection of the National Museum of Eastern Carpathians includes 207 traditional costume pieces which illustrate the particularities of both woman and man traditional costume from Voșlăbeni, Harghita County, through composition, the materials used, chromatics, working techniques and motifs. The women's traditional costume underwent changes, such as, in the first half of the twentieth century, two types of costume were simultaneously used: one similar to the Moldavian set that includes embroidered blouse with 'altiță' and the other – a combination of the Transylvanian embroidered blouse with 'fodori' and the Moldavian skirt decoration 'catrință'. The men's traditional costume had a simpler composition, the shirt being the essential element.

Încă de la înființare Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni a derulat mai multe proiecte de cercetare etnografică în județele Harghita, Covasna, Mureș, Bistrița-Năsăud, în arealul Carpaților Răsăriteni care au prilejuit recuperarea mărturiilor și valorilor culturii tradiționale românești și care reflectă ocupațiile tradiționale strâns legate de mediul geografic, istoric și social specific acestui spațiu multi-etnic. Cercetările de teren demarate de colectivul muzeului au urmărit anumite teme, precum ar fi: oieritul transhumant,

alimentația, exploatarea tradițională a sării, meșteșuguri tradiționale, astfel constituindu-se un patrimoniu etnografic mobil reprezentativ.

Un loc aparte în colecția de bunuri culturale etnografice îl ocupă colecția de port popular care cuprinde întreaga gama de piese vestimentare femeiești și bărbătești specifice pentru prima jumătate a secolului XX provenite din comunitățile românești din județele Harghita și Covasna, la care se mai adaugă piese de port din județele vecine.

Dintre acestea, 207 piese componente ale costumului femeiesc și bărbătesc

¹ Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe; florina_banica@yahoo.com

provin din Voșlăbeni, județul Harghita: 12 piese pentru găteala capului (basmale, năfrâmi, batice, bonete) 38 cămăși femeiești, 22 cămăși bărbătești, 18 poale femeiești, 51 catrințe, 22 brâie femeiești, 10 brâie bărbătești, 20 bete, șapte cioareci și ițari, patru pieptare, un suman și două perechi de cizme.

Comuna Voșlăbeni este situată în partea de sud a depresiunii Giurgeu la o altitudine de 780 m, mărginită la est de munții Giurgeu, la poalele Dealului Cocoșelul și de munții Gurghiului la vest. Din punct de vedere administrativ, se învecinează la sud-est cu Izvorul Mureșului, sat aparținător comunei, la nord cu Valea Strâmbă, iar la nord-vest cu comuna Suseni. Rețeaua hidrografică este reprezentată de râul Mureș care străbate partea de sud-vest a așezării. Izvoarele sale sunt localizate pe versantul sudic al Muntelui Negru (1538 m alt.) și, după ce străbate localitatea cu nume generic; Izvorul Mureșului, se constituie în axă de drenaj și talveg morfologic pentru întreaga depresiune a Giurgeului.² Climatul este specific depresiunilor intramontane, răcoros și umed cu frecvente inversiuni de temperatură, în special în anotimpul rece. Comuna este străbătută de DN 12 al cărui traseu actual a fost construit la sfârșitul sec. al XIX-lea și asfaltat în anii 1968–1969. Prin Voșlăbeni trece calea ferată Brașov – Ciceu – Deda, lucrările la sectorul Siculeni – Gheorgheni au fost încheiate la sfârșitul toamnei anului 1907³.

Din punct de vedere etnografic, Voșlăbeni aparține zonei Mureșului Superior, care cuprinde satele din bazinul superior al Mureșului, de la Deda în sus, din depresiunea Giurgeu și munții învecinați.⁴ În această zonă, în formele de cultură românești sunt prezente destul de intens interferențele, schimburile dintre așeză-

rile situate pe ambii versanți ai Carpaților Răsăriteni, dintre Transilvania și Moldova⁵. Legăturile permanente pe care locuitorii le-au avut de-a lungul timpului cu comunitățile din Moldova au generat un fenomen de schimb al bunurilor culturale între două grupe de populație aparținând aceleiași etnii.⁶

Trăsăturile portului popular din zona Mureșului Superior se suprapun cu cele ale portului românesc de pe întregul areal românesc prin materialele folosite, croiala asemănătoare și tehnica de execuție a motivelor decorative. Costumul popular femeiesc din Voșlăbeni se înscrie în tipologia costumului cu fotă⁷, predominând două tipuri de costum, unul similar celui moldovenesc care cuprinde cămașă cu *altiță* și un costum care combină cămașa transilvăneană cu *fodori* și catrința moldovenească. Ambele costume se compun din cămașă încrețită la gât, fotă care în zonă poarte numele de *catrință* sau *prijitoare*, brâu, bete, poale și încălțăminte. Sumanul și pieptarul completează costumul în perioada rece a anului. Diferențieri în cadrul acestui tip apar în croiala cămășilor, ornamentație și cromatică. Componenta costumului bărbătesc este mult mai simplă, bărbații purtau cămașă, ițari sau cioareci, la mijloc purtau curea, iar în zilele de sărbătoare brâu țesut tricolor sau brodat cu model floral.

Se disting două categorii de port popular: de lucru și „de mândrit” de sărbătoare. Diferențele nu sunt de ordin structural, ci sunt determinate de calitatea materiilor folosite, de calitatea și cantitatea decorului, de ornamentică și cromatică. De remarcat este că decorul nu lipsește nici de pe costumul de lucru, doar este mult simplificat.⁸

² Cocean et alli 2013, 64.

³ Cocean et alli 2013, 226.

⁴ Butură 1978, 42.

⁵ Marc 2012, 58.

⁶ Bătcă 2006, 120.

⁷ Secoșan, Petrescu 1984, 38.

⁸ Doboreanu 2008, 15.

Materiale și tehnici de țesut

Sub influența principalilor factori geografici, un climat răcoros cu ierni aspre și relieful muntos, accidentat, care au impus anumite limitări, locuitorii comunei Voșlăbeni au fost nevoiți să se adapteze și să dezvolte anumite tradiții și ocupații. Creșterea animalelor favorizată de extinderea suprafețelor cu pășuni și fânețe și cultivarea plantelor tehnice au oferit materia primă pentru confecționarea în gospodăria țărănească a țesăturilor utilizate pentru realizarea pieselor de port. Lâna este folosită pe scară largă pentru țesutul catrințelor, al brâielor și betelor și al cioarecilor. Culturile de cânepă au furnizat fibrele necesare pentru obținerea pânzei pentru cămăși, renunțându-se odată cu introducerea bumbacului din care țeseau o pânză superioară din punct de vedere calitativ. În Voșlăbeni cânepa a continuat să fie folosită pentru alte țesături utile în gospodărie. Pentru decorarea iilor și cămășilor bărbățești analizate au fost folosite bumbacul mercerizat, arniciul și mătasea, paiete și mărgele.

Pânza necesară pentru cămășile femeiești și bărbățești era țesută în două ițe. Caracteristica acestui tip de structură este raportul de egalitate în expunerea urzelii și a bătăturii atât pe față cât și pe dosul țesăturii⁹, acest lucru a permis coaserea cu ușurință a motivelor decorative. Țesutul în patru ițe era folosit obținerea țesăturilor necesare pentru catrințe, brâie, ițari, cioareci, acest tip de țesătură asigurând o mai mare rezistență la purtat. Acest tip de țesătură este caracterizată prin aparența liniilor structurale diagonale într-o singură direcție, la stânga sau la dreapta, sau în direcții alternate¹⁰, rezultând linii oblice, motivul *brăduțului* și *ozoarele*.

Cusături

Pentru piesele aflate în colecția muzeului principala tehnică de decorarea cămășilor bărbățești și a iilor era cusătura realizată pe baza numărării firelor de urzeală și băteală printr-un număr restrâns de puncte folosite. Punctele realizate pe suprafața pânzei cele mai des folosite în colecție sunt punctul în cruce, cusutul peste fire, cusutul pe dos, cusutul peste încrețitură la care se adaugă coaserea paietelor fixate cu mărgelile colorate folosite ca umplutură în cadrul unui motiv sau registru ornamental și cusătura pe țesătura cu fire scoase, șabacul prezent pe marginea de jos a cămășilor bărbățești și a poalelor femeiești de-a lungul tivului. Din categoria cusăturilor funcționale folosite pentru finisarea marginilor mânecilor, a gulerelor menționăm tivul cu găurele, cheițele folosite pentru asamblarea părților componente și încrețirea pânzei care susține volanul mânecilor cămășilor femeiești. Pentru o parte din piesele de port s-a renunțat la cusăturile funcționale fiind înlocuite cu cusătura realizată la mașina de cusut. Pentru înfrumusețarea pieselor de port nu se omite marginea lor, unde de tivul cu găurele al mânecilor cămășilor femeiești și de poalele cămășilor bărbățești este prinsă dantelă croșetată.

Portul popular femeiesc

Pentru rolul ei decorativ deosebit, cea mai valoroasă piesă a costumului popular femeiesc este *cămașa*, căreia voșlăbencele îi acordau cele mai multe ore de muncă pentru a o desăvârși. În colecția Muzeului se întâlnesc două tipuri de cămașă, un tip de inspirație transilvăneană, cămașa cu mâneca amplă și volan numit *fodori* mărginită de dantelă croșetată numită local *cipcă* și cămașa de inspirație moldovenească cu mâneca largă și *altiță*. Toate cămășile au partea din față, partea din spate și partea superioară a mânecilor încrețite în jurul gâtului peste care este aplicat bentița gulerului.

⁹ Zaharia 2008, 141.

¹⁰ Zaharia 2008, 148.

Pânza folosită pentru confecționarea iilor din colecție are lățimea care variază între 42-46 cm și este realizată din bumbac țesută în două ițe deoarece această tehnică permitea coaserea cu ușurință a motivelor decorative.

Din analiza iilor aflate în colecție rezultă că s-au folosit două tipuri de croiuri pentru care s-au utilizat trei lățimi de pânză pentru față și spate. Pentru cămășile care au gura în față, au pieptul numit *stan* croit din două lățimi de pânză unite pe mijloc cu cheiță decorativă, care se prelungesc spre spate unde sunt unite cu încă o lățime care reprezintă spatele¹¹. Pentru cămășile care au deschizătura pe o parte, pieptul este croit dintr-un lat care se unește cu cei doi lați cusuți pe mijlocul spatelui și care se prelungesc în față¹². Pentru mânecile cămășilor cu fodori s-au folosit două lățimi de pânză¹³, fie una la care s-a adăugat băgătura din jumătate de lățime¹⁴, iar pentru cămășile cu altiță s-a folosit câte o lățime de pânză¹⁵. Pentru o mai bună mobilitate, cămășile erau prevăzute cu *pavă* la subraț.

Cămășile cu fodori pot fi grupate în funcție de modul de dispunere al pozițiilor ornamentale pe mânecă în două tipuri: cămăși cu un șir peste cot, dispus orizontal, care este intersectat de 3 până la 5 șire de motive ornamentale, mai înguste, dispuse vertical care pornesc de pe umăr și se termină lângă lănceț și cămăși cu altiță și șire drepte. Tehnicile de ornamentare utilizate sunt broderia realizată pe dos sau în cruciulițe. Mânecile sunt tivite pe margine cu găurele, iar deasupra tivului este brodat un șir de motive îngust, realizat în aceeași tehnică și având aceeași cromatică ca restul decorului, iar

de marginea lor este atașată o dantelă croșetată. Motivele ornamentale rediate pe cămășile cu fodori sunt cele geometrice, dispuse simetric, fie monocrom (roșu sau negru), fie bicrom (negru și roșu), dar și motive florale, vegetale rediate după desen: trandafirul, mărul, viță de vie dispuse sub forma unor tulpini ondulate, brodate în cruciulițe cu o cromatică variată. Pentru accentuarea broderiei realizată cu bumbac s-au aplicat, discret, mărgelile și paiete. În general, acest tip de cămașă nu prezintă un decor prea bogat pe piept, câte două șiruri de motive similare cu cele de pe mânecă, dispuse de-o parte și de alta a deschizăturii cămășii, atunci când aceasta era în față sau câte trei când era dispusă pe o parte.

Al doilea tip de cămașă purtat în Voșlăbeni și prezent în colecția Muzeului este *cămașa cu altiță* și mâneca largă. Structura ornamentală a mânecii este împărțită în trei registre dispuse orizontal, vertical sau oblic. Altița dispusă orizontal cuprinde motive geometrice și florale stilizate, mărginite pe trei laturi. *Ajurul* redat sub altiță este la multe exemplare cusut cu mătase și dintr-o singură culoare: galben, portocaliu, verde. În continuarea ajurului, decorul variat este redat în șiruri drepte sau costișate cu motive geometrice, florale stilizate sau realizate după desen și rediate pe fond negru. În jurul încheieturii mâinii sunt realizate un șir de găici croșetate dispuse la distanțe egale prin care este introdusă o panglică de culoarea predominantă a ornamentației care avea rolul de a încreți mâneca sau de a o lăsa largă după gustul celei care o purta.

Poalele acoperă partea de jos a corpului, pe sub catrință, erau confecționate din pânză de bumbac țesută în două ițe, încrețite în talie, croite din trei sau patru lățimi de pânză încheiate cu cheiță și tivite cu găurele sau cu ajur pe marginea de jos. De margine este atașată o dantelă îngustă numită *cipcă*. Poalele sunt

¹¹ Număr de inventar: MNCR_6185.

¹² Numerele de inventar: MNCR_3328, MNCR_16239, MNCR_15937, MNCR_6180, MNCR_15915.

¹³ Număr de inventar: MNCR_6180.

¹⁴ Număr de inventar: MNCR_6185.

¹⁵ Numerele de inventar: MNCR_15914, MNCR_15915, MNCR_3328, MNCR_16239, MNCR_15937.

ornamentate cu un șir de motive florale sau geometrice, brodate în cruci, dispuse deasupra tivului. Uneori, cromatica și motivele redede se regăseau pe cămașă. Poalele erau călcate cu ajutorul *ticlăzăului*, obținându-se prin plisare cute înguste și dese dispuse la distanțe egale.

Peste poale se încinge *catrința* de formă dreptunghiulară, țesută la război în patru ițe, cu urzeală neagră din lână și băteală din lână mai aspră sau lână moale industrială similară cu cea purtată în Moldova. Se prinde în talie cu baiera. În colecția muzeului se întâlnesc două tipuri de catrințe, una mai veche confecționată din lână toarsă, numită *strămătură*, mai aspră și catrința mai nouă țesută din *ho-roampă* (lână moale industrială) și care era purtată cu precădere în zilele de sărbătoare. Catrința este mărginită, pe lungime, în partea de sus și jos de *bartă* de culoare roșie la catrințele mai vechi și de culoare vișinie, sau roșu închis la cele mai recente, barta fiind despărțită de dungi subțiri multicolore de ornamentul compus din vrăste colorate, dispuse simetric și repetitiv pe vertical unde predomină culoarea roșie. Văstrele verticale policrome (galben, verde, roșu, albastru, alb, negru) decorează suprafața catrinței dinspre margini spre centru, unde se află spatele ei, numit *curar*, de culoare neagră. La catrințele mai recente o parte din vrăstele din lână au fost înlocuite cu mătase albă. Catrințele purtate în zilele de sărbătoare sunt decorate în partea de jos a dosului cu aplicații de paiete aurii¹⁶.

La mijloc femeile purtau *brâie* și *bete* țesute din lână și aveau caracter ornamental, dar și un rol practic de a susține celelalte piese de îmbrăcăminte. Brâiele purtate peste cămașă erau țesute în patru ițe și decorate cu văstre colorate pe un fond predominant roșu pentru femeile tinere și pe fond negru pentru femeile în

vârstă. În colecția muzeului se regăsesc și câteva brâie țesute în două ițe decorate diferit de la o jumătate a lungimi la alta, astfel rezultând mai multe moduri de a purta brâul. O jumătate este decorată cu motive geometrice, iar cealaltă păstrează culoarea țesăturii, roșu, negru, verde¹⁷.

Peste catrință, în jurul taliei se poartă *betele* – înguste și lungi atât cât să înconjoare talia de câteva ori, viu colorate cu model ornamental realizat din neveditură.

Peste cămașă, femeile purtau *pieptare înfundate*, confecționate din piele de miel albă încheiate pe partea stângă pe umăr și la subraț cu nasturi din piele, cu o lungime până în talie. Decorul redat este concentrat pe piept și spate și format din mai multe flori brodate după desen, realizate cu lână colorată – arnici; cu aplicații de meșină albă ștanțată cu motiv floral în părțile laterale, iar pe margini este aplicată catifea neagră¹⁸. Aceste pieptare erau confecționate de cojocarii bistrițeni și au fost comercializate în Voșlăbeni de către Voaides Petru, care pe lângă pieptare aducea și basmale roșii înflorate¹⁹.

Pentru găteala capului, femeile purtau peste pieptănătură năfrâmi și broboade negre în perioada rece a anului. Încă de la începutul secolului al XX-lea au pătruns „năfrămile” industriale, care au înlocuit treptat ștergarul de cap țesut manual²⁰. Colecția muzeului cuprinde astfel de basmale cu cromatică de fond roșu, negru, albastru cu motive florale realizate cu culori vii achiziționate din târguri și prăvălii.

Port popular bărbătesc

Portul popular bărbătesc cuprinde un număr redus de piese, fiind format dintr-o cămașă lungă până deasupra genunchilor

¹⁶ Numerele de inventar: MNCR_16030, MNCR_16061, MNCR_16096.

¹⁷ Numerele de inventar: MNCR_15932, MNCR_15933, MNCR_16010, MNCR_16022.

¹⁸ Numerele de inventar: MNCR_15928, MNCR_16032, MNCR_16067.

¹⁹ Informatori Tinca Ana, Voșlăbeni; Suci Maria, Voșlăbeni.

²⁰ Secoșan et alli 1979, 11.

care se prinde la mijloc cu curea sau brâu, ȋtari sau cioareci și suman din pânură de culoarea neagră. Colecția muzeului cuprinde *cămăși bărbătești* din prima jumătate a secolului al XX-lea, confecționate din pânză de bumbac țesută în două ȋte, dar și cămăși mai recente realizate din pânză industrială. Cămașa bărbătească împrumută elemente de croi de la clasică *cămașă dreaptă* pentru partea de deasupra taliei și include elemente noi, un guler răsfrânt și poale croite separat și ulterior fixate de partea de sus. Este croită din foi drepte, un lat de pânză este trecut din față înspre spate, fără cusătură pe umeri, răscredită rotund la gât, iar în față se despică gura cămășii.²¹ La subraț este introdusă băgătura pentru reglarea lărgimii cămășii până în talie. Mânecele sunt croite dintr-un lat de pânză, prinse drept de umăr și se termină cu pliuri prinse într-o manșetă. Poalele sunt croite din 4-5 lățimi de pânză, unul drept în față și 3-4 încrețiți la spate. Registrele ornamentale sunt concentrate pe guler și în jurul deschizăturii din față, pe manșetele mânelor și pe marginea de jos a poalelor și cuprind

motive florale și geometrice cusute în cruci cu bumbac sau umplute cu mărgelile.²² Poalele sunt decorate cu un ajur, iar marginea se termină cu un rând de colțișori realizați cu o dantelă albă croșetată.

La mijloc, peste cămașă, bărbații purtau *brăul* confecționat din lână țesută în două ȋte pe care erau brodate în cruci motive decorative florale și geometrice cu lână colorată²³ sau curea din piele achiziționată din târguri.

Bărbații purtau vara *ȋtari* din pânză țesută în patru ȋte din bumbac amestecat cu lână ornamentată structural cu *ozoare*, iar iarna *cioareci* confecționați din pânură albă țesută în patru ȋte și îndesită la puiă la Gheorgheni. ȋtarii și cioarecii nu prezintă elemente decorative, iar croiala lor păstrează elemente vechi tradiționale.

Efortul necesar pentru realizarea pieselor de port a fost unul deosebit din dorința de a crea o estetică echilibrată cu elemente de noutate, dar care să se înscrie în rigorile impuse de tradiția comunității, fără a pierde din vedere latura practică a acestor piese.

Bibliografie / Bibliography

Bâtcă, M. 2006. *Costumul popular românesc*, București: Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale.

Butură, V. 1978. *Etnografia poporului român*, Cluj-Napoca: Ed. Dacia.

Cocean, P., Niță, A., Dombay, Șt. 2013. *Județul Harghita*, București: Ed. Academiei Române.

Dobreanu, D. 2008. *Cusături artistice din Subcetate – Mureș (Harghita)*, Gheorgheni: F&F International.

Marc, D. 2012. *Protejarea identităților culturale în procesele globale prin cercetarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural etnologic din mediul multiethnic, Studiu de caz: Valori identitare culturale în județele Mureș, Harghita și Covasna.*

Interculturalitate, multiculturalitate, București: Ed. Muzeului Național al Literaturii Române.

Secoșan, E., Kósa S. V., Kardalus, J. 1979. *Portul popular din județul Harghita. Hargita megyei népviselet*, Miercurea-Ciuc: Centrul județean de îndrumare a creației populare Harghita.

Secoșan, E., Petrescu, P. 1984. *Portul popular de sărbătoare din România*, București: Ed. Meridiane.

Zaharia, F. 2008. *Textile tradiționale din Transilvania- tehnologie și estetică*, Suceava: Ed. Accent print.

²¹ Secoșan et alli 1979, 32.

²² Numerele de inventar: MNCR_16131, MNCR_16014, MNCR_16004, MNCR_16003.

²³ Numerele de inventar: MNCR_16318, MNCR_15941, MNCR_15940, MNCR_15939, MNCR_3288.

Fig. 1 Port popular femeiesc din Voșlăbeni. Cămașă cu fodori, poale și catrință fixate în talie cu brâu și bete. Prima jumătate a secolului XX.

Fig. 1 Women's traditional costume from Voșlăbeni. White embroidered blouse with fodori, white skirt, wrap-around skirt, thick belt made of wool and waistband. The first half of the 20th century.

Fig. 2 Port popular femeiesc din Voșlăbeni. Cămașă cu fodori, poale și catrință fixate în talie cu brâu și bete. Prima jumătate a secolului XX.

Fig. 2 Women's traditional costume from Voșlăbeni. White embroidered blouse with fodori, white skirt, wrap-around skirt, thick belt made of wool and waistband. The first half of the 20th century.

Fig. 3 Port popular femeiesc din Voșlăbeni. Cămașă cu altiță, poale și catrință fixate în brâu cu brâu și bete. Prima jumătate a secolului XX.

Fig. 3 Women's traditional costume from Voșlăbeni. White embroidered blouse with altiță, white skirt, wrap-around skirt, thick belt made of wool and waistband. The first half of the 20th century.

Fig. 4 Port popular bărbătesc din Voșlăbeni. Cămașă bărbătească, ițari și brâu țesut.
Prima jumătate a secolului XX.

Fig. 4 Men's traditional costume from Voșlăbeni. White mid-thigh length shirt,
white pants and woven belt. The first half of the 20th century.

Fig. 5 Detalii de broderie cusute cu fire de bumbac și mărgel
pe pânză de bumbac țesută în două ițe

Fig. 5 Embroidery details sewn with cotton threads and beads
on cotton fabric woven in two threads.

Fig. 6 Detaliu de broderie cusută pe încrețitura mânecii.
Fig. 6 Detail of embroidery sewn on the crease of the sleeve.

Fig. 7 Detaliu de broderie pe marginea de jos a cămășii bărbățești.
Fig. 7 Detail of embroidery on the bottom edge of the men's shirt.

Fig. 8 Detaliu de broderie cusută pe poalele femeiești.
Fig. 8 Detail of embroidery sewn on the bottom of women's white skirt.